

Carta als preveres per l'Any Sacerdotal

El Papa ha adreçat una carta als preveres d'arreu del món amb motiu de l'Any Sacerdotal, en el 150è aniversari de la mort de Joan Maria Vianney, el sant Rector d'Ars.

17/06/2009

Avui 19 de juny de 2009, solemnitat del Sagrat Cor de Jesús i jornada de santificació sacerdotal, Benet XVI inaugura un any jubilar durant la celebració de les vigílies a la basílica vaticana.

Aquest és el text complet de la carta.

Estimats germans en el Sacerdoci,

He resolt convocar oficialment un "Any Sacerdotal" en ocasió del 150è aniversari del "dies natalis" de Joan Maria Vianney, el sant patró de tots els rectors del món, que començarà el divendres 19 de juny de 2009, solemnitat del Sagrat Cor de Jesús - jornada tradicionalment dedicada a l'oració per a la santificació del clergat-. Enguany desitja contribuir a promoure el compromís de renovació interior de tots els sacerdots, perquè el seu testimoni evangèlic en el món d'avui sigui més intens i incisiu, i es conclourà en la mateixa solemnitat del 2010.

"El Sacerdoci és l'amor del cor de Jesús", repetia ben sovint el sant rector d'Ars. Aquesta commovedora expressió ens dóna peu per reconèixer amb devoció i admiració l'immens do que suposen els

sacerdots, no sols per a l'Església, sinó també per a la humanitat mateixa. Tinc presents tots els preveres que amb humilitat repeteixen cada dia les paraules i els gestos de Crist als fidels cristians i al món sencer, identificant-se amb els pensaments, desitjos i sentiments, així com amb l'estil de vida. Com no destacar-ne els esforços apostòlics, el servei infatigable i ocult, la caritat que no exclou ningú? I què dir de la fidelitat entusiasta de tants sacerdots que, malgrat les dificultats i incomprensions, perseveren en la vocació d'«amics de Crist», cridats personalment, elegits i enviats per Ell?

Encara conservo en el cor el record del primer rector amb qui vaig començar el meu ministeri com a jove sacerdot: va ser per a mi un exemple de lliurament sense reserves al propi ministeri pastoral, arribant a morir quan portava el

viàtic a un malalt greu. També repasso els innumerables germans que he conegut al llarg de la vida i últimament en els viatges pastorals a diverses nacions, compromesos generosament en l'exercici quotidià del seu ministeri sacerdotal.

Però l'expressió utilitzada pel sant rector d'Ars evoca també la ferida oberta al Cor de Crist i la corona d'espines que el circumda. I així, penso en les nombroses situacions de patiment que afligeixen a molts sacerdots, perquè participen de l'experiència humana del dolor en les seves múltiples manifestacions o per les incomprensions dels destinataris mateixos del seu ministeri: Com no recordar tants sacerdots ofesos en la seva dignitat, obstaculitzats en la seva missió, de vegades fins i tot perseguits fins a oferir el suprem testimoniatge de la sang?

Tanmateix, també hi ha situacions, mai no prou deplorades, en les quals l'Església mateixa pateix per la infidelitat d'alguns dels seus ministres. En aquests casos, és el món que pateix l'escàndol i l'abandó. Davant aquestes situacions, el més convenient per a l'Església no és tant de ressaltar escrupolosament les debilitats dels seus ministres, quant de renovar el reconeixement joiós de la grandesa del do de Déu, plasmat en esplèndides figures de pastors generosos, religiosos plens d'amor a Déu i a les ànimes, directors espirituals clarividents i pacients. En aquest sentit, l'ensenyament i l'exemple de sant Joan Maria Vianney poden oferir un punt de referència significatiu.

El Rector d'Ars era molt humil, però conscient d'ésser, com a sacerdot, un immens do per a la seva gent: "Un bon pastor, un pastor segons el Cor de Déu, és el tresor més gran que el

bon Déu pot concedir a una parròquia, i un dels dons més preciosos de la misericòrdia divina". Parlava del sacerdoci com si no fos possible arribar a percebre tota la grandesa del do i de la tasca confiats a una criatura humana: "Oh, què gran és el sacerdot! Si s'adonés, moriria... Déu l'obeeix: pronuncia dues paraules i nostre Senyor baixa del cel en sentir-ne la veu i es tanca en una petita hòstia...". Explicant als seus fidels la importància dels sagraments deia: "Si desaparegués el sagrament de l'Ordre, no tindríem el Senyor. Qui l'ha posat al sagrari? El prevere. Qui ha rebut la vostra ànima tot just néixer? El prevere. Qui la nodreix perquè pugui acabar el seu pelegrinatge? El prevere. Qui la prepararà per comparèixer davant Déu, rentant-la per última vegada en la sang de Jesucrist? El prevere, sempre el prevere. I si aquesta ànima arribés a morir [a causa del pecat], qui la ressuscitarà i li donarà el

descans i la pau? També el prevere...
Després de Déu, el prevere ho és
tot!... Ell mateix només ho entendrà
al cel".

Aquestes afirmacions, nascudes del
cor sacerdotal del sant rector, poden
semblar exagerades. No obstant això,
revelen la consideració altíssima que
tenia del sagrament del Sacerdoci.
Semblava esglaiat per un immens
sentit de la responsabilitat: "Si
comprenguéssim bé que representa
un sacerdot sobre la terra, moriríem:
no de pànic, sinó d'amor... Sense el
sacerdot, la mort i la passió de nostre
Senyor no servrien de res. El
prevere continua l'obra de la
redempció sobre la terra... De què
ens serviria una casa plena d'or si no
hagués ningú que ens obrís la porta?
El prevere té la clau dels tresors del
cel: ell és qui obre la porta; és
l'administrador del bon Déu;
l'administrador dels seus béns...
Deixeu una parròquia vint anys

sense rector i adoraran les bèsties...
El sacerdot no és sacerdot per a si mateix, sinó per a vosaltres".

Va arribar a Ars, un poble petit de 230 habitants, advertit pel Bisbe sobre la precària situació religiosa: "No hi ha gaire amor de Déu en aquesta parròquia; vostè el posarà". Bé sabia ell que hauria d'encarnar la presència de Crist donant testimoni de la tendresa de la salvació: "Déu meu, concedeix-me la conversió de la meva parròquia; accepto patir tot el que vulguis durant tota la meva vida". Amb aquesta oració hi va començar la missió. El sant rector d'Ars s'hi va dedicar a la conversió de la seva parròquia amb totes les seves forces, insistint per sobre de tot en la formació cristiana del poble que li havia estat confiat.

Estimats germans en el Sacerdoci,
demanem al Senyor Jesús la gràcia

d'aprendre també nosaltres el mètode pastoral de sant Joan Maria Vianney. En primer lloc, la seva total identificació amb el propi ministeri. En Jesús, Persona i Missió tendeixen a coincidir: tota la seva obra salvífica era i és expressió del seu "Jo filial", que està davant el Pare, des de tota l'eternitat, en actitud d'amorosa submissió a la seva voluntat. De manera anàloga i amb tota humilitat, també el sacerdot ha d'aspirar a aquesta identificació. Encara que no es pot oblidar que l'eficàcia substancial del ministeri no depèn de la santedat del ministre, tampoc no es pot deixar de costat l'extraordinària fecunditat que es deriva de la confluència de la santedat objectiva del ministeri amb la subjectiva del ministre. El Rector d'Ars va emprendre tot seguit aquesta humil i pacient tasca d'harmonitzar la seva vida com a ministre amb la santedat del ministeri confiat, "vivint" fins i tot

materialment a la seva Església parroquial: "Quan va arribar, va considerar l'Església com a casa seva... Entrava a l'Església abans de l'aurora i no en sortia fins després de l'Àngelus de la tarda. Si algun tenia necessitat d'ell, allí el podia trobar", hom llegeix en la seva primera biografia.

L'exageració devota del piadós hagiògraf no ens ha de fer perdre de vista que el sant rector d'Ars també va saber "fer-se present" en tot el territori de la parròquia: visitava sistemàticament els malalts i les famílies; organitzava missions populars i festes patronals; recollia i administrava diners per a les obres de caritat i per a les missions; guarnia l'església i la dotava d'ornaments sacerdotals; s'ocupava de les nenes orfes de la "Providence" (un institut que va fundar) i de les seves formadores; s'interessava per l'educació dels

nens; fundava germandats i cridava els laics a col·laborar amb ell.

El seu exemple em porta a posar en relleu els àmbits de col·laboració en què s'ha de donar cada vegada més cabuda als laics, amb els quals els preveres formen un únic poble sacerdotal i enmig dels quals, en virtut del sacerdocí ministerial, són posats "per portar tots a la unitat de l'amor: 'estimant-se mútuament amb amor fratern, rivalitzant en l'estima mútua' (Rm 12, 10)". En aquest context, cal tenir en compte l'encarida recomanació del Concili Vaticà II als preveres de "reconèixer sincerament i promoure la dignitat dels laics i la funció que tenen com a pròpia en la missió de l'Església... Han d'escoltar de bona gana els laics, tenint fraternalment en compte els desitjos i reconeixent l'experiència i competència en els diversos camps de l'activitat humana, per poder

reconèixer junt amb ells els signes dels temps".

El sant rector d'Ars ensenyava els seus parroquians sobretot amb el testimoniatge de la vida. Del seu exemple aprenien els fidels a pregar, acudint amb gust al sagrari per fer una visita a Jesús Eucaristia. "No cal parlar gaire per pregar bé", els ensenyava el Rector d'Ars. "Sabem que Jesús hi és, al sagrari: obrim-li el cor, alegrem-nos de la seva presència. Aquesta és la millor oració". I els persuadia: "Veniu a combregar, fills meus, veniu on Jesús. Veniu a viure d'Ell per poder viure amb Ell...". "És veritat que no en sou dignes, però ho necessiteu". Aquesta educació dels fidels en la presència eucarística i en la comunió era particularment eficaç quan el veien celebrar el Sant Sacrifici de la Missa. Els qui hi assistien deien que "no es podia trobar una figura que expressés millor l'adoració...

Contemplava l'hòstia amb amor". Els deia: "Totes les bones obres juntes no són comparables al Sacrifici de la Missa, perquè són obres d'homes, mentre la Santa Missa és obra de Déu". Estava convençut que tot el fervor en la vida d'un sacerdot depenia de la Missa: "La causa de la relaxació del sacerdot és que negligeix la Missa. Déu meu, quina llàstima el sacerdot que celebra com si estigués fent quelcom ordinari!". Sempre que celebrava, tenia el costum d'oferir també la pròpia vida com a sacrifici: "Com aprofita un sacerdot en oferir-se a Déu en sacrifici tots els matins!".

Aquesta identificació personal amb el Sacrifici de la Creu el portava – com una única moció interior- de l'altar al confessional. Els sacerdots no haurien de resignar-se mai a veure buits els seus confessionaris ni limitar-se a constatar la indiferència del fidel cap aquest sagrament. A

França, en temps del sant rector d'Ars, la confessió no era ni més fàcil ni més freqüent que en els nostres dies, perquè el vendaval revolucionari havia arrasat des de feia temps la pràctica religiosa. Però ell va intentar per tots els mitjans, en la predicació i amb consells persuasius, que els seus parroquians redescobriessin el significat i la bellesa de la Penitència sacramental, mostrant-la com una íntima exigència de la presència eucarística. Va saber iniciar així un "cercle virtuós". Amb el seu prolongat estar davant el sagrari a l'Església, va aconseguir que els fidels comencessin d'imitar-lo, anant a visitar Jesús, segurs que hi trobarien també el seu rector, disponible per escoltar-los i perdonar-los. Al final, una gernació cada cop més gran de penitents, provinents de tota França, el retenia al confessionari fins a setze hores cada dia. Es comentava que Ars havia esdevingut "el gran

hospital de les ànimes". El seu primer biògraf afirma: "La gràcia que aconseguia [perquè els pecadors es convertissin] era tan abundant que sortia en la seva cerca sense deixar-los un moment de treva". En aquest mateix sentit, el sant rector d'Ars deia: "No és el pecador qui torna a Déu per demanar-li perdó, sinó Déu mateix qui cerca el pecador i el fa tornar a Ell". "Aquest bon Salvador és tan ple d'amor que ens cerca arreu".

A tots els sacerdots ens cal considerar aquelles paraules que ell posava en boca de Jesús com adreçades personalment a nosaltres: "Encarregaré als meus ministres que anunciïn als pecadors que estic sempre disposat a rebre'ls, que la meva misericòrdia és infinita". Els sacerdots podem aprendre del sant rector d'Ars no sols una confiança infinita en el sagrament de la Penitència, que ens impulsí a posar-lo al centre de les nostres

preocupacions pastorals, sinó també el mètode del "diàleg de salvació" que en ell cal entaular. El Rector d'Ars es comportava de manera diferent amb cada penitent. Qui s'acostava al seu confessor amb una necessitat profunda i humil del perdó de Déu, trobava en ell paraules d'ànim per submergir-se en el "torrent de la misericòrdia divina" que arrossega tot amb la seva força. I si algú estava afligit per la seva debilitat i inconstància, amb por a recaigudes futures, el rector d'Ars li revelava el secret de Déu amb una expressió d'una bellesa commovedora: "El bon Déu ho sap tot. Abans fins i tot que ho confesseu, sap ja que pecareu novament i no obstant això us perdona. Que gran és l'amor del nostre Déu que el porta fins i tot a oblidar voluntàriament el futur, per tal de perdonar-nos!". A qui, en canvi, s'acusava de manera freda i gairebé indolent, li mostrava, amb les pròpies llàgrimes, l'evidència

seriosa i dolorosa d'allò
"abominable" de la seva actitud:
"Ploro perquè vós no ploreu", deia.
"Si el Senyor no fos tan bo... però ho
és. Cal ser un bàrbar per comportar-
se d'aquesta manera davant un Pare
tan bo". Provocava el penediment en
el cor dels tebis, obligant-los a veure
amb els propis ulls el patiment de
Déu pels pecats com "encarnat" al
rostre del sacerdot que els
confessava. Si algú manifestava
desitjos i actituds d'una vida
espiritual més profunda, li mostrava
obertament les profunditats de
l'amor, explicant-li la bellesa inefable
de viure units a Déu i estar en la seva
presència: "Tot sota els ulls de Déu,
tot amb Déu, tot per agradar a Déu...
Quina meravella!". I els ensenyava a
pregar: "Déu meu, concediu-me la
gràcia d'estimar-vos tant com jo sigui
capaç".

El rector d'Ars va aconseguir canviar
el cor i la vida de moltes persones,

perquè va ser capaç de fer-los sentir l'amor misericordiós del Senyor. Urgeix també en el nostre temps un anunci i un testimoni similar de la veritat de l'Amor: "Deus caritas est" (1 Jo 4, 8). Amb la Paraula i amb els Sagraments del seu Jesús, Joan Maria Vianney edificava el seu poble, encara que de vegades s'agitava interiorment perquè no se sentia a l'alçada, fins al punt de pensar molts cops a abandonar les responsabilitats del ministeri parroquial per al qual se sentia indigne. Tanmateix, amb un sentit de l'obediència exemplar, va romandre sempre al seu lloc, perquè el consumia el zel apostòlic per la salvació de les ànimes. Es lliurava plenament a la pròpia vocació i missió amb una ascesi severa: "La major desgràcia per a nosaltres els rectors -deplorava el sant- és que l'ànima s'endureixi"; amb això es referia al perill que el pastor s'acostumi a l'estat de pecat o

indiferència en què viuen moltes de les seves ovelles.

Dominava el cos amb vigílies i dejunis per evitar que oposés resistència a l'ànima sacerdotal. I es mortificava voluntàriament en favor de les ànimes que li havien estat confiades i per unir-se a l'expiació de tants pecats sentits en confessió. A un germà sacerdot, li explicava: "Li diré quina és la meva recepta: dono als pecadors una penitència petita i la resta la faig jo per ells". Més enllà de les penitències concretes que el rector d'Ars feia, el nucli del seu ensenyament continua sent en qualsevol cas vàlid per a tothom: les ànimes costen la sang de Crist i el sacerdot no pot dedicar-se a la seva salvació sense participar personalment en l'«alt preu» de la redempció.

En l'actualitat, com en el temps difícils del rector d'Ars, cal que els

sacerdots, amb la vida i obres, es distingeixin per un testimoni evangèlic vigorós. Pau VI ha observat oportunament: "L'home contemporani escolta més a gust els qui donen testimoni que els qui ensenyen, o si escolta els qui ensenyen, és perquè donen testimoni". Perquè no ens quedem existencialment buits, comprometent amb això l'eficàcia del nostre ministeri, hem de demanar-nos constantment: "Estem realment impregnats per la paraula de Déu? És ella en veritat l'aliment de què vivim, més que el que pugui ser el pa i les coses d'aquest món? La coneixem veritablement? L'estimem? Ens ocupem interiorment d'aquesta paraula fins al punt que realment deixa una empremta en la nostra vida i forma el nostre pensament?". Així com Jesús va cridar els Dotze perquè estiguessin amb Ell (cf. Mc 3, 14), i només després els va enviar a predicar, també en els nostres dies

els sacerdots són cridats a assimilar el "nou estil de vida" que el Senyor Jesús va inaugurar i que els Apòstols van fer seu.

La identificació sense reserves amb aquest "nou estil de vida" va caracteritzar la dedicació al ministeri del rector d'Ars. El papa Joan XXIII en la carta encíclica "Sacerdotii nostri primordia", publicada el 1959, en el primer centenari de la mort de sant Joan Maria Vianney, en presentava la fisonomia ascètica referint-se particularment als tres consells evangèlics, considerats com necessaris també per als preveres: "I, si per assolir aquesta santedat de vida, no s'imposa el sacerdot, en virtut de l'estat clerical, la pràctica dels consells evangèlics, certament que a ell, i a tots els deixebles del Senyor, se li presenta com el camí real de la santificació cristiana".

El rector d'Ars va saber viure els "consells evangèlics" d'acord amb la seva condició de prevere. En efecte, la seva pobresa no va ser la d'un religiós o un monjo, sinó aquella que es demana a un sacerdot: malgrat manejar molts diners (ja que els pelegrins més benestants s'interessaven per les seves obres de caritat), era conscient que tot era per a la seva església, els seus pobres, els seus orfes, les seves nenes de la "Providence", les seves famílies més necessitades. Per això "era ric per donar als altres i era molt pobre per a si mateix". I explicava: "El meu secret és simple: donar-ho tot i no conservar res". Quan es trobava amb les mans buides, deia content als pobres que li demanaven: "Avui sóc pobre com vosaltres, sóc un de vosaltres". Així, al final de la seva vida, va poder dir amb absoluta serenitat: "No tinc res... Ara el bon Déu em pot cridar quan vulgui". També la seva castedat era aquella

que es demana a un sacerdot per al seu ministeri. Es pot dir que era la castedat que convé a qui ha de tocar habitualment amb les seves mans l'Eucaristia i contemplar-la amb tot el seu cor captivat i amb el mateix entusiasme la distribueix als seus fidels. Deien d'ell que "la castedat brillava a la seva mirada", i els fidels s'adonaven quan clavava la mirada al sagrari amb els ulls d'un enamorat. També l'obediència de sant Joan Maria Vianney va quedar plasmada totalment en el lliurament abnegat a les exigències quotidianes del ministeri. Se sap com li turmentava no sentir-se idoni per al ministeri parroquial i el seu desig de retirar-se "a plorar la seva pobra vida, en soledat". Només l'obediència i la passió per les ànimes aconseguien convèncer-lo per seguir al seu lloc. Als fidels i a si mateix explicava: "No hi ha dues maneres bones de servir Déu. Hi ha una sola: servir-lo com Ell vol ser servit".

Considerava que la regla d'or per a una vida obedient era: "Fer només allò que pot ser ofert al bon Déu".

En el context de l'espiritualitat recolzada en la pràctica dels consells evangèlics, em complau convidar particularment els sacerdots, en aquest Any dedicat a ells, a percebre la nova primavera que l'Esperit està suscitant en els nostres dies a l'Església, a la qual els Moviments eclesials i les noves Comunitats han contribuït positivament. "L'Esperit és multiforme en els seus dons... Ell bufa on vol. Ho fa de manera inesperada, en llocs inesperats i en formes mai abans no imaginades... Ell vol la vostra multiformitat i us vol per a l'únic Cos". A aquest propòsit val la indicació del decret *Presbyterorum ordinis* : "Examinant els esperits per veure si són de Déu, [els preveres] han de descobrir mitjançant el sentit de la fe els múltiples carismes dels laics, tant els

humils com els més alts, reconèixer-los amb alegria i fomentar-los amb interès". Els anomenats dons, que porten a molts a una vida espiritual més elevada, poden fer bé no sols als fidels laics sinó també als ministres mateixos. La comunió entre ministres ordenats i carismes "pot impulsar un renovat compromís de l'Església en l'anunci i en el testimoni de l'Evangelí de l'esperança i de la caritat en tots els indrets del món".

Voldria afegir a més a més, en línia amb l'Exhortació apostòlica "Pastores dabo vobis" del papa Joan Pau II, que el ministeri ordenat té una radical "forma comunitària" i només pot ser exercit en la comunió dels preveres amb el seu Bisbe. Cal que aquesta comunió entre els sacerdots i amb el propi Bisbe, basada en el sagrament de l'Ordre i manifestada en la concelebració eucarística, es tradueixi en diverses formes

concretes de fraternitat sacerdotal efectiva i afectiva. Només així els preveres sabran viure en plenitud el do del celibat i seran capaços de fer florir comunitats cristianes en les quals es repeteixin els prodigis de la primera predicació de l'Evangelí.

L'Any Paulí que és a punt de concloure orienta el nostre pensament també vers l'apòstol dels gentils, en qui podem veure un model sacerdotal esplèndid, totalment "lliurat" al seu ministeri. "Ens constreny l'amor de Crist - escrivia-, en considerar que, si un va morir per tots, tots van morir" (2 Co 5, 14). I afegia: "Crist va morir per tots, perquè els que viuen, ja no visquin per a si, sinó per al que va morir i va ressuscitar per ells" (2 Co 5, 15). Quin millor programa es podria proposar a un prevere que vulgui avançar en el camí de la perfecció cristiana?

Estimats sacerdots, la celebració del 150è aniversari del traspàs de sant Joan Maria Vianney (1859) ve immediatament després de les celebracions just concloses del 150è aniversari de les aparicions de Lourdes (1858). Ja el 1959, el beat papa Joan XXIII havia fet notar: "Poc abans que el rector d'Ars acabés la carrera tan plena de mèrits, la Mare de Déu Immaculada s'havia aparegut en una altra regió de França a una jove humil i pura, per comunicar-li un missatge d'oració i de penitència, la immensa ressonància espiritual del qual és ben coneguda des de fa un segle. En realitat, la vida d'aquest sacerdot la memòria del qual celebrem, era anticipadament una il·lustració viva de les grans veritats sobrenaturals ensenyades a la vident de Massabielle. Ell mateix sentia una devoció vivíssima vers la Immaculada Concepció de la Santíssima Mare de Déu; ell, que ja el 1836 havia consagrat la seva

parròquia a Maria concebuda sense pecat, i que amb tanta fe i alegria havia d'acollir la definició dogmàtica de 1854". El sant rector d'Ars recordava sempre als fidels que "Jesucrist, quan ens va donar tot el que ens podia donar, va voler fer-nos hereus d'allò més preciós que tenia, és a dir de la seva Santa Mare".

Confio aquest Any Sacerdotal a la Santíssima Mare de Déu, demanant-li que susciti en cada prevere un impuls generós i renovat dels ideals de total donació a Crist i a l'Església que van inspirar el pensament i la tasca del sant rector d'Ars. Amb la seva fervent vida d'oració i el seu apassionat amor a Jesús crucificat, Joan Maria Vianney va alimentar la seva entrega quotidiana sense reserves a Déu i a l'Església. Que el seu exemple fomenti en els preveres el testimoni d'unitat amb el Bisbe, entre ells i amb els laics, tan necessari avui com sempre. Malgrat

el mal que hi ha en el món,
conserveu sempre la seva actualitat
les paraules del Crist als seus
deixebles al Cenacle: "En el món
tindreu lluites; però tingueu valor: jo
he vençut el món" (Jo 16, 33). La fe en
el Mestre diví ens dóna la força per
mirar amb confiança el futur.
Estimats preveres, Crist compta amb
vosaltres. A exemple del Sant Rector
d'Ars, deixeu-vos conquerir per Ell i
sereu també vosaltres, en el món
d'avui, missatgers d'esperança,
reconciliació i pau".

Ciutat del Vaticà, 18 de juny
2009 (VIS)